

Guía Docente				
Datos Identificativos			2024/25	
Asignatura (*)	Patoloxía da audición. voz e deglución	Código	652G04015	
Titulación				
Descriptoros				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	1º cuadrimestre	Segundo	Obrigatoria	6
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	BioloxíaDidácticas Específicas e Métodos de Investigación e Diagnóstico en EducaciónFisioterapia, Medicina e Ciencias BiomédicasPedagogía e DidácticaPsicoloxía			
Coordinación	Vázquez Barro, Juan Carlos	Correo electrónico	juan.carlos.vazquez.barro@udc.es	
Profesorado	Vázquez Barro, Juan Carlos	Correo electrónico	juan.carlos.vazquez.barro@udc.es	
Web				
Descrición xeral	Análise e estudo das principais alteracións otorrinolaringolóxicas desde o punto de vista etiopatoxénico, diagnóstico e terapéutico.			
	Análise e interpretación dos métodos diagnósticos otorrinolaringolóxicos con aplicación na actividade logopédica.			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe		Competencias / Resultados do título	
Capacidade para comunicar o coñecemento adquirido a unha audiencia		B7 B10 B11 B14 B17	
Coñecer e integrar os fundamentos biolóxicos da Logopedia: a Anatomía e Fisioloxía		A4 A5 A6 A8 A9 A11 A14 A16 A19 A21 A24 A25 A28 A32	B7 B8 B10 B11 B12 B17 B18 B19 B24 C3 C6 C7 C8
Coñecer e integrar os fundamentos biolóxicos da Logopedia: a Anatomía e Fisioloxía		A1 A3 A4 A5	

Coñecer e integrar os fundamentos metodolóxicos para a investigación en Logopedia.	A2 A4 A5 A6 A8 A9		
Capacidade para comunicar o coñecemento adquirido a unha audiencia		B11 B14 B17 B18	C1 C2 C3
Capacidade para indagar e producir coñecemento nun determinado campo.		B1 B2 B7 B9 B10	
Capacidade para comunicar o coñecemento adquirido a unha audiencia		B7 B10 B11 B14 B17	
Capacidade para indagar e producir coñecemento nun determinado campo.	A1 A4 A5 A6 A8 A9 A11 A14 A16 A19 A21 A24 A25 A28 A32	B7 B8 B10 B11 B12 B17 B18 B19 B24	C3 C6 C7 C8
Coñecer e integrar os fundamentos metodolóxicos para a investigación en Logopedia.	A1 A4		
Coñecer a clasificación, a terminoloxía e a descrición dos trastornos da comunicación, a linguaxe, a fala, a voz e a audición e as funcións orais non verbais	A1 A2 A4 A5 A7		

Redactar un informe de avaliación logopédica.	A1	B7	C3
	A4	B8	C6
	A5	B10	C7
	A6	B11	C8
	A8	B12	
	A9	B17	
	A11	B18	
	A14	B19	
	A16	B24	
	A19		
	A21		
	A24		
	A25		
	A28		
	A32		
Redactar un informe de avaliación logopédica.	A11		
	A21		
	A22		
Coñecer as funcións da Intervención logopédica: prevención, educación, reeducación, rehabilitación e tratamento.	A13		
	A14		
	A15		
	A17		
	A18		
	A20		
	A22		
	A23		
Coñecer a clasificación, a terminoloxía e a descrición dos trastornos da comunicación, a linguaxe, a fala, a voz e a audición e as funcións orais non verbais	A5		
	A6		
	A7		
	A10		
Conocer las características diferenciales de la intervención logopédica en los ámbitos familiar, escolar, clínico-sanitario y asistencial.	A10		
	A17		
	A29		
	A30		
Coñecer as funcións da Intervención logopédica: prevención, educación, reeducación, rehabilitación e tratamento.	A4		
	A5		
	A6		
	A7		
	A8		
	A10		
	A13		
	A16		
	A17		
Saber deseñar e elaborar informes logopédicos.	A20	B7	C1
	A21		C2
	A22		C3
			C4
			C5

Conocer las características diferenciales de la intervención logopédica en los ámbitos familiar, escolar, clínico-sanitario y asistencial.	A24 A25 A28 A29 A30		
Adquirir un coñecemento práctico en intervención logopédica (formación práctica en ámbitos escolares, clínico-sanitarios e asistenciais). Utilizar tecnoloxías da información e da comunicación.	A7 A8 A13 A16 A17	B1 B2 B10 B17 B18 B19	C4 C5 C8
Acceso, selección e xestión das fontes de información relevantes para a práctica profesional.	A32	B13	C3 C4
Saber deseñar e elaborar informes logopédicos.	A21 A22	B7 B12	
Capacidade de análise e síntese.		B7	
Adquirir un coñecemento práctico en intervención logopédica (formación práctica en ámbitos escolares, clínico-sanitarios e asistenciais). Utilizar tecnoloxías da información e da comunicación.	A28 A29 A30 A31		
Capacidade de observar e de escoitar de forma activa.		B8 B12 B19	C2
Acceso, selección e xestión das fontes de información relevantes para a práctica profesional.	A32	B1	
Capacidade de análise e síntese.		B4 B6 B7 B8	
Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional.		B19	C4 C7
Capacidade de observar e de escoitar de forma activa.		B8 B14	
Capacidade para motivarse e procurar a calidade na actuación profesional.		B10 B11	
Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional.		B11 B17 B18	C4 C6 C7
Comunicarse de maneira efectiva nun contorno de traballo.		B11 B12 B17 B23 B24	C1 C2 C4
Capacidade para motivarse e procurar a calidade na actuación profesional.		B10 B11	
Saber expresarse en público.		B17 B19	C1 C2 C4 C5 C8

Comunicarse de maneira efectiva nun contorno de traballo.		B12 B17 B19 B23 B24	
Ser creativo no exercicio da profesión		B18 B20 B23 B24	
Saber expresarse en público.		B17	C1 C2
Ter compromiso ético..		B19	
Traballar en equipo e, de ser o caso, de forma interdisciplinar		B23 B24	C1 C2
Ser creativo no exercicio da profesión		B18 B21	
Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.	A32	B13	C3
Ter compromiso ético..		B19	
Traballar en equipo e, de ser o caso, de forma interdisciplinar		B23 B24	C1 C2
Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse			C5 C6 C7
Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.		B13	C3
Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.			C6 C7
Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade			C8
Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse			C6
Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.			C7
Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade			C8

Contidos	
Temas	Subtemas

Bloque1 Tema 1.- Introducción. Tema 2.- Anatomía e Fisioloxía da Audición Tema 3.- Sordomudez. Detección precoz da xordeira no neno Tema 4.- Implante Coclear Tema 5.- Ototoxicidade Tema 6.- Presbiacusia. Tema 7.- Trauma sonoro agudo e crónico. Bloque 2 Tema 8.- Anatomía e Fisioloxía da larinxe Tema 9.- Evaluación dos trastornos d'voz. Examen da voz Tema 10.- Sistemática da exploración da voz. Fisioloxía da fonación. Programas de voz. Tema 11.- Disfonías Infantís Tema 12.- Disfonías Funcionais. Presbifonía. Pautas da hixene vocal. Tema 13.- Patoloxía larinxea benigna. Pseudotumores. Tema 14.- Fonociruxía. Disfonía Espasmódica. Tema 165- Cáncer de larinxe Tema 16.- Problemática global do larinxectomizado total Bloque 3 Tema 17.- Deglución. Disfagia. Patoloxía da Deglución	Bloque 1. Tema 1.- Reflexión sobre o desenvolvemento da asignatura. Importancia na logopedia dos trastornos auditivos, da voz e da deglución Tema 2.- Descrición da anatomía do ouvido externo, medio e interno. Fisioloxía do ouvido externo, medio e interno. Tema 3.- Concepto e etioloxía da xordeira e sordomudez Concepto e causas da xordeira severa. Programas de detección precoz da xordeira en Galicia y España. Tema 4.- Concepto de implantes auditivos. Clase de implantes- Indicacións e Rehabilitación do implantado coclear.- Tema 5 Distintos medicamentos que producen hipoacusia severa que requiran intervención logopédica. Prevención e tratamento da ototoxicidade- Tema 6., Hipoacusia do anciano e relación coa logopeda. Programas de prevención e rehabilitación da presbiacusia Tema 7 Patoloxía polo ruído, afectación auditiva, Concepto e etioloxía. Diagnóstico da patoloxía auditiva provocada polo ruído. Prevención e tratamento da patoloxía provocada polo ruído.. Bloque 2 Tema 8.- Estudo dos distintos músculos intrínsecos e extrínsecos da larinxe, a súa función e a súa rehabilitación. Producción vocal, Fisioloxía da produción vocal Tema 9.- Distintos parámetros da disfonía. Valoración subjetiva y objetiva da calidade vocal. Conceptos de armónicos e formantes. Concepto de resonancia. Fonograma. Espectrogramas. Conceptos de Jitter, Shimmer e relación armónico ruído. Tema 10.- Programas informatizados de voz. Parámetros vocales en programas de voz. Aspectos positivos e negativos dos programas informatizados de calidade vocal. Tema 11.- Alteracións máis frecuentes da voz no neno. Tratamento das disfonías infantís. Programas de intervención logopédica nas disfonías infantís. Tema 12.- Concepto de Disfonía funcional. Clasificación das disfonías funcionais. 6/10
--	---

Diagnóstico das disfonía funcionáis.

Fundamentos de rehabilitación vocal na disfonía funcional.

Tema 13.-

Concepto e diagnóstico de nódulos, pólipos, quistes, edema de Reinke e granulomas voais.

Tratamento da patoloxía benigna larínxea.

Rehabilitación vocal na patoloxía benigna

Tema 14.-

Concepto de fonociruxía.

Indicación da fonociruxía.

Programas de intervención logopédica pre e postfonociruxía.

Concepto e tratamento da disfnía espasmódica..-

Tema 15.-

Lesións larínxeas precancerosas.

Etioloxía e diagnóstico do cancro de larínxe.

Estadiaxe do cancro de larínxe e tratamento.

Rehabilitación logopédica tras o tratamento do cancro de larínxe.

Tema 16.-

Adistencia global ao larínxectomizado.

Rehabilitación logopédica do larínxectomizado. Programas de deglución e fonación no larínxectomizado..

BLoque 3

Tema 17.-

Anatomía oral, farínxea, larínxea e esofágica relacionada coa deglución.

Concepto de disfaxia e tipos de disfaxia.

Etioloxía e valoración clínica da disfaxia

Fibroscopia e videofluoroscopia na avaliación da disfaxia

Fundamentos da rehabilitación da disfaxia. Programas de intervención logopédica no tratamento da disfaxia

Anatomía, fisioloxía e patoloxía da audición	Introducción á patoloxía da audición. Anatomía e fisioloxía da audición. Xordeira. Causas, diagnóstico e intervención logopédica. Programas de cribado da xordeira neonatal. Ototoxicidade, presbiacusia e xordeira polo ruído
Anatomía e fisioloxía da deglución. Disfagia.	Conceptos anatómicos e fisiolóxicos da deglución. Etioloxía da disfagia. Probas diagnósticas na disfagia. Intervención logopédica e tratamento da disfagia.
Anatomía, fisioloxía e patoloxía da voz	Anatomía e fisioloxía da larinxe. Valoración subxectiva e obxectiva da calidade vocal- Sistemática da exploración vocal. Disfonías por lesións benignas, Intervención logopédica. Cancro de larinxe. Causas, diagnóstico e tratamento. Rehabilitación logopédica integral do larinxectomizado. Difonías funcionais e disfonía espasmódica

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Actividades iniciais	A4 A5 A13 A15 B4 B6 B11 B13 C5 C6	2	0	2
Sesión maxistral	A1 A2 A3 A6 A7 A8 A9 A10 A11 A13 A16 A17 A18 A19 A20 A21 A22 A23 A24 A28 A29 A30 A32 B1 B2 B10 B17 B19 B20 C1 C2 C8	20	30	50
Proba de resposta múltiple	A1 A2 A5 A6 A7 A8 A9 A10 A13 A14 A16 A17 A18 A24 A25 B2 B8 B13 B21 C1	2	20	22
Obradoiro	A1 A8 A16 A17 A25 A28 A29 A31 B8 B9 B12 B14 B18 B19 B20 B23 C3 C4 C7	2	22	24
Estudo de casos	A5 A6 A7 A8 A9 A13 A14 A17 A20 A21 A22 A24 A25 A32 B1 B2 B6 B7 B8 B9 B10 B14 B17 B19 B24 C1 C2	5	36	41
Atención personalizada		11	0	11
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado				

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Actividades iniciais	Se presentan os obxectivos, as competencias da materia e a avaliación dos aprendizaxes

Sesión maxistral	sesións en que o profesor presenta os contidos fundamentais dos problemas e informe de traballo / discutir as súas principais fontes documentais
Proba de resposta múltiple	Unha proba tipo test con catro posibles respostas das cales só unha é verdadeira
Obradoiro	Realizaranse traballos temáticos conducidos por un grupo de estudantes previamente acordados, que se discutirá en clase diante do profesor e o resto dos seus compañeiros.
Estudo de casos	Presentaranse casos clínicos con preguntas sobre eles e catro respostas posibles, das cales só unha é verdadeira

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Actividades iniciais Estudo de casos Obradoiro	Cada alumno terá que facer unha tutoría obrigatoria na que presentará dúbidas sobre o estudo dos temas, comentando o estado dos traballos e lecturas establecidas e as dificultades de orde xeral que pode ter. Este tutoría é obrigatoria, ao marxe das tutorías que o propio estudante estebeza ao longo do curso.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Proba de resposta múltiple	A1 A2 A5 A6 A7 A8 A9 A10 A13 A14 A16 A17 A18 A24 A25 B2 B8 B13 B21 C1	Unha proba de múltiple elección con catro respostas posibles, das cales só unha é verdadeira	70
Estudo de casos	A5 A6 A7 A8 A9 A13 A14 A17 A20 A21 A22 A24 A25 A32 B1 B2 B6 B7 B8 B9 B10 B14 B17 B19 B24 C1 C2	Unha proba de casos clínicos tipo test con preguntas con catro respostas posibles, das cales só unha é verdadeira	20
Obradoiro	A1 A8 A16 A17 A25 A28 A29 A31 B8 B9 B12 B14 B18 B19 B20 B23 C3 C4 C7	Elaboración e presentación pública dun documento de calquera dos temas abordados no Obradoiro	10

Observacións avaliación

O exame será tipo test e consistirá en 100 preguntas con 4 respostas (só unha é válida). 10 preguntas serán casos clínicos.

Para aprobar o exame o alumno deberá ter polo menos 50 preguntas respondidas correctamente, tendo en conta que tres respostas erróneas anulan unha resposta correcta.

Os alumnos con recoñecemento de dedicación a tempo parcial e dispensa académica de exención de asistencia deberán realizar tamén a proba anteriormente explicitada.

Respecto a comisión de faltas verificadas no proceso de avaliación, o estudante será cualificado con ?suspense? (nota numérica 0) na convocatoria correspondente do curso académico, tanto se a comisión da falta se produce na primeira oportunidade como na segunda. Para isto, procederase a modificar a súa cualificación na acta de primeira oportunidade, se fose necesario.

Fontes de información

Bibliografía básica	I La voz normal Jackson Menaldi y col. (editorial médica panamericana) 1ª edición (1992). I Otorrinolaringología: cirugía de cabeza y cuello Lee (editorial McGraw-Hill) edición (09-abr-02). I Los problemas de la audición y del oído Dervaux, Jean-Loup (editorial de Vecchi, s.a.u.) 1ª ed., 1ª imp. (06/2002). I Audiología práctica. Sebastián y col. (editorial médica panamericana) 1ª edición (1999). I Disfagia. evaluación y reeducación de los trastornos de la deglución + cd Didier Bleeckx (editorial McGraw-Hill) 1ª edición (05-enero-04). I Tu voz, tu sonido García, Lidia (ed. Díaz de Santos) 1ª edición (2003). I La audición. guía de la Clínica Mayo ed. mad (oct de 2005). I Diagnostico y tratamiento de las Enfermedades de la Voz. García Tapia R. ed Garsi. Madrid 1992. I Otología. Prof Gil-Carcedo. Lab Menarini. 1995 I Programa Galego para Detección da Xordeira en Periodo Neonatal. Documentos técnicos de Saude Pública. Dr. Parente P. ed Aroprint. 2002. I La voz patológica Jackson Menaldi. Ed Panamericana 2002 I Evaluation and treatment of swallowing disorders Logeman JA. Ed Pro-ed 1998. I LENGUAJE I http://www.oaid.uab.es/nnc/html/entidades/web/home/home.html I VOZ I http://www.foniatriaonline.com I http://mick.murraystate.edu I http://www.voice-center.com I http://www.gbmc.org/voice I LOGOPEDIA I http://www.asalfa.org.ar I http://www.aidex.es I http://www.ilogopedia.com I http://www.speechmag.com I http://www.asha.org/default.htm I http://logopedia.net I http://www.espaciologopedico.com I DISFAGIA I http://www.novartisconsumerhealth.es I http://www.dysphagiaonline.com/es/index.jsp. language=es
Bibliografía complementaria	

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Anatomía dos órganos da audición e a linguaxe/652G04001

Fisioloxía dos órganos da audición e a linguaxe/652G04006

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Audioloxía clínica/652G04018

Materias que continúan o temario

Metodoloxía da investigación/652G04009

Fundamentos de intervención logopédica/652G04005

Fisioterapia do aparato bucofonador/652G04039

A voz profesional/652G04040

Habilidades de comunicación terapéutica/652G04043

Practicum II/652G04045

Traballo de fin de Grao/652G04046

Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías